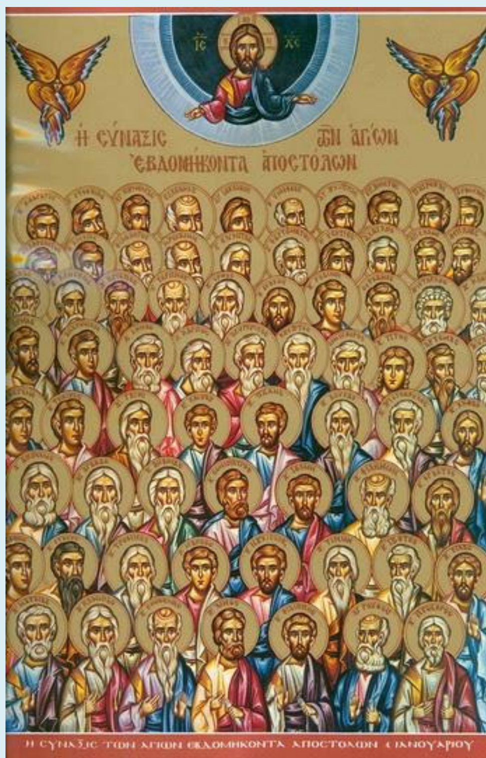
Canon de rugăciune la sărbătoarea soborului Sfinţilor 70 de apostoli
(s.v. 4 ianuarie / s.n. 17 ianuarie)

Soborul Sfinţilor 70 de apostoli (s.v. 4 ianuarie / s.n. 17 ianuarie):

https://www.academia.edu/44954777/Soborul_Sfin%C5%A3ilor_70_de_apostoli_4_ianuarie_

https://archive.org/details/soborul-sf.-70-de-ap.-pdf

https://www.slideshare.net/slideshow/soborul-sf70-de-ap-241708870/241708870

***

Materiale despre Soborul Sfinţilor 70 de apostoli:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf-apostoli

https://archive.org/details/@steaemy?query=70+de+apostoli+

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=70+de+apostoli
+

&&&

Tropar la sărbătoarea Soborului sfinţilor 70 de apostoli, glasul al 3-lea: Sfinţilor apostoli rugaţi pe Milostivul Dumnezeu, ca să dea iertare de greşeli sufletelor noastre.

Cântarea 1

Irmos: Deschide-voi gura mea şi se va umplea de Duh şi cuvânt voi răspunde Împărătesei Maici; şi mă voi arăta luminat prăznuind şi voi cânta minunile ei bucurându-mă.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Prea lăudaţilor apostoli, făcându-vă ucenici ai lui Hristos, care pentru noi S-a arătat în Trup materialnic, aţi luminat toată lumea cu razele dreptei cinstiri de Dumnezeu, risipind întunericul necredinţei.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Sfinţii apostoli Crisp şi Prohor, Andronic, Tadeu şi Nicanor, părăsind firea cea stricăcioasă şi nestatornică a celor trecătoare, au urmat lui Hristos, făcându-se luminători cu chip dumnezeiesc.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Puterea vrăjmaşului aţi biruit, măriţilor, cu puterea Duhului; şi pe cei slăbănogi de tot de neputinţa înţelegerii, i-aţi umplut de putere şi de cunoştinţă dumnezeiască.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Sfinţii Amplie, Stahie şi Filip, ca nişte apostoli, ca nişte ierarhi dumnezeieşti şi slujitori ai lucrurilor celor mai presus de cuget, au propovăduit pe Domnul, care S-a arătat cu adevărat în Trup.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Să cinstim cămara cea dumnezeiască a Împăratului, întru care El a locuit, precum a voit. Să lăudăm pe cea nenuntită şi singura Născătoare de Dumnezeu, prin care neam îndumnezeit.

Cântarea a 3-a

Irmos: Pe ai tăi cântăreţi, Născătoare de Dumnezeu, ceea ce eşti izvor viu şi îndestulat, care s-au împreunat ceată duhovnicească, întăreşte-i în dumnezeiască slava ta, cununilor măririi învrednicindu-i.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca pe nişte mari râuri v-a trimis pe voi Cuvântul în tot pământul, ca să-l umpleţi cu adăpările Dumnezeiescului Duh şi cu harul să stingeţi văpaia necredinţei, prea înţelepţilor.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Să lăudăm pe dumnezeiescul apostol Timon, pe Sila şi pe Silvan; şi cu credinţă să mărim pe Sfinţii Epenet cel mărit, pe Urban şi pe Agav, adevăraţi propovăduitori ai lui Hristos.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Prea înţelepţilor, acum fericiţi fiind, ca unii ce aţi avut drept Dascăl pe Dumnezeul cel cu adevărat fericit, aţi făcut pe cei mai înainte ticăloşi să ajungă părtaşi ai Fericirii celei dumnezeieşti.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Curată, mai înainte de naştere şi după naştere te-ai arătat, cu adevărat, Maică Fecioară; că ai născut pe Dumnezeu, pe care L-a propovăduit, în chip strălucit, adunarea apostolilor.

Cântarea a 4-a

Irmos: Sfatul cel neurmat şi Dumnezeiesc al Întrupării Tale, celei de sus, celei din Fecioară, proorocul Avacum avându-l în minte, a strigat: Slavă puterii Tale, Doamne.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Marea păgânilor au tulburat-o intrând cu putere într-însa prea înţelepţii ucenici ai Mântuitorului, şi pe credincioşi i-a mântuit cu apă sfinţită şi cu Duhul Sfânt.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Strălucit-au ca soarele pe pământ Sfinţii Pud, Apelie şi Filolog, Irodion, Ruf şi Patrova şi pe credincioşi i-a luminat izbăvindu-i din întunericul necunoştinţei.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Cel Milostiv v-a trimis pe voi ca pe nişte săgeţi ascuţite, ca să zdrobiţi săgeţile vrăjmaşului şi să vindecaţi pe cei răniţi cumplit, măriţilor, cu harul lui Dumnezeu.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Laudă să aducem Mântuitorului cu cântări, mărind pe sfinţii Rodion, de Dumnezeu grăitorul şi pe lăudatul Ermie, pe înţeleptul Asincrit, pe dumnezeiescul Lin şi pe apostolul Gaiu.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Pe tine prea fericită, ceata proorocilor de demult, prin Duhul, cu dumnezeieşti graiuri sfinţite şi cu dumnezeiască cuviinţă te-a numit, Preacurată, uşă şi munte umbrit.

Cântarea a 5-a

Irmos: Spăimântatu-s-au toate de dumnezeiască mărirea ta, că tu, Fecioară neispitită de nuntă, ai avut în pântece pe Dumnezeu Cel peste toate şi ai născut Fiu pe Cel fără de ani, Cel ce dăruieşte pace tuturor celor ce te laudă pe tine.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Luând voi puterea a lega şi dezlega, ca nişte apostoli, aţi dezlegat, prea lăudaţilor, pe cei legaţi cu legătura relei credinţe. Pentru aceasta prăznuim pomenirea voastră, dănţuind cu credinţă.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu dumnezeieşti cântări să fie cinstiţi Sfinţii apostoli Aristarh, Terţiu, Iason şi Sostene, Chesar şi Marcu, Luca şi Sosipatru, Quart şi dumnezeiescul Apelie, Clement, Epafrodit şi înţeleptul Erast.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Pe voi, întocmai ca pe cei doisprezece, v-a trimis Domnul să dezrădăcinaţi toată necredinţa, sădind în toţi oamenii, în chip vădit, dumnezeiasca cunoştinţă, măriţilor apostoli, care vă rugaţi pentru sufletele noastre.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Luminează-mi ochii inimii mele, Fecioară; străluceşte-mi raza pocăinţei, scapă-mă de întunericul cel veşnic, ceea ce eşti uşă Luminii şi scăparea tuturor creştinilor, care te laudă pe tine cu credinţă.

Cântarea a 6-a

Irmos: Înţelepţii lui Dumnezeu, care faceţi acest praznic dumnezeiesc şi cu totul cinstit al Maicii lui Dumnezeu, veniţi să batem din palme, mărind pe Hristos, cel ce S-a născut dintr-însa.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

În toată lumea aţi stropit apa vieţii cea mântuitoare, nori însufleţiţi arătându-vă, apostolilor şi inimile credincioşilor aţi rourat.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Puterea dumnezeieştilor voastre cuvinte a biruit multa isteţime a ritorilor şi pe cei neînţelepţi, năuciţi de cunoaşterea înşelăciunii lor, i-aţi înţelepţit, prea înţelepţilor.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Dumnezeiescul Pud şi Trofim, Filimon măritul şi Aristarh, Onisifor şi Tihic cel prea ales să fie măriţi, ca nişte ucenici ai Cuvântului.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Pe tine te laud, cea una prea lăudată şi te măresc, de Dumnezeu pururea mărită; şi te fericesc pe tine, ceea pe care neamuri şi neamuri te fericesc Fecioară, de Dumnezeu fericită.

Condac, glasul al 2-lea:

Podobie: Cele de sus căutând de tot necazul ne izbăvim, de Dumnezeu Născătoare.

Să lăudăm astăzi dumnezeieşte şi să prăznuim, credincioşilor, ceata celor şaptezeci de ucenici ai lui Hristos, că printr-înşii toţi ne-am învăţat a cinsti Sfânta Treime, cea nedespărţită; că ei sunt luminători ai dumnezeieştii credinţe.

Cântarea a 7-a

Irmos: N-au slujit făpturii cugetătorii de Dumnezeu, fără numai Făcătorului; ci, groaza focului bărbăteşte călcând-o, se bucurau cântând: Prealăudate Doamne al părinţilor şi Dumnezeule, bine eşti cuvântat.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Pescuind cu plasa cuvântului, aţi tras la voi din adâncul necredinţei pe păgânii cei mult risipiţi, întărindu-le minţile cu semne şi cu minuni, înţelepţilor apostoli, povăţuitorii celor rătăciţi.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Intrând în limanul cel prea lin, v-ati arătat celor tălăzuiţi de marea celor cumplite, înţelepţi mântuitori şi îndreptători, cântând: Doamne al părinţilor şi Dumnezeule, bine eşti cuvântat.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Toţi să fericim pe Sfinţii Evod şi pe Carp, pe Tihic şi pe Chifa, pe Iust, pe Artema şi pe măritul Zina, ca pe nişte ucenici ai lui Hristos, cântând: Doamne al părinţilor şi Dumnezeule, bine eşti cuvântat.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Apostoli ai lui Hristos asemenea fulgerului, prin Duh ajungând, aţi izbăvit pe cei ţinuţi în noaptea necunoştinţei şi aţi îndreptat la Lumina Vieţii pe cei ce strigă totdeauna: Dumnezeule, bine eşti cuvântat.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Curăţire te-ai făcut tuturor celor ce pururea greşesc, Ceea ce eşti cu totul fără prihană, născând mai presus de fire pe Hristos, cel ce a ridicat păcatul lumii; căruia strigăm: Doamne al părinţilor şi Dumnezeule, bine eşti cuvântat.

Cântarea a 8-a

Irmos: Pe tinerii cei bine credincioşi în cuptor, naşterea Născătoarei de Dumnezeu i-a mântuit; atunci fiind închipuită, iar acum lucrată; pe toată lumea ridică să-ţi cânte ţie: pe Domnul, lucrurile, lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întu toţi vecii.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Înnoind minţile cele înţelenite cu plugul cuvântului, aţi semănat în ele seminţe de mântuire, prea măriţilor, şi aţi secerat Domnului, însutit, spicul dreptei cinstiri de Dumnezeu, mulţimea celor ce s-au mântuit, apostoli prea înţelepţi.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu laude dumnezeieşti să cinstim pe Sfinţii Iacov şi pe Cleopa, pe Varnava şi pe Ştefan, pe Narcis prea înţeleptul, pe Marcu, pe Aristobul şi pe Apelie, ca pe nişte apostoli ai lui Hristos, strigând: pe Domnul lăudaţi-L şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Purtând Crucea în loc de pavăză, aţi mers bărbăteşte împotriva tuturor taberelor balaurului, prea înţelepţilor apostoli. Şi pe acelea pierzându-le, aţi vânat, prin credinţă, pe oamenii pe care-i robise şi Stăpânului şi Dătătorului de viaţă i-aţi adus.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

O, Minune mai presus de minuni! Cum de ai născut şi ai rămas Fecioară, prea curată dumnezeiască Mireasă? Că ai născut pe Cuvântul Cel împreună fără de început cu Tatăl, căruia toţi Îi cântăm: pe Domnul lăudaţi-L lucruri şi-L prea înălţaţi întru toţi vecii.

Cântarea a 9-a

Irmos: Tot neamul pământesc să salte, cu Duhul fiind luminat şi să prăznuiască firea minţilor celor fără de trup, cinstind sfinţita prăznuire a Maicii lui Dumnezeu şi să strige: Bucură-te, prea fericită Născătoare de Dumnezeu, curată, pururea Fecioară.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Vindecă Hristoase, patimile inimilor noastre, pentru rugăciunile celor ce Te-au iubit şi Te-au propovăduit tuturor neamurilor, ca Dumnezeu, împreună şi Domn şi Făcător a toate, alungând toată înşelăciunea idolilor, cu lumina propovăduirii.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca nişte fulgere au strălucit în lume Sfinţii Luca şi cu Ermie, Marcu, Anania, Matia şi cu sfinţitul Olimp şi limpede au luminat adunarea credincioşilor; pe care să-i cinstim astăzi cu credinţă şi cu cântări sfinţite şi cinstite.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu bună cucernicie să stăm în Casa Dumnezeului nostru şi să fericim pe sfinţii propovăduitori şi învăţători, pe cei înţelepţi ca îngerii, care au slujit de îmbogăţitori, izbăvitori, apărători şi sprijinitori tuturor celor ce cinstesc sfântă pomenirea lor.

Stih: ***Sfinţilor apostoli, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Strălucit-au de Lumina cea nematerialnică a Duhului Sfinţii apostoli Achila, Ahaic şi Carp cel mărit şi Fortunat, împreună cu cei şaizeci şi şase de slujitori ai lui Hristos şi sfinţiţi ucenici; şi inimile tuturor le luminează astăzi pomenirea lor cea purtătoare de lumină.

Stih: ***Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi.***

Lumina de Fulger a naşterii tale a strălucit şi a luminat toată partea cea de sub cer şi a pierdut pe mai marele întunericului, Născătoare de Dumnezeu, Preacurată, Lauda îngerilor şi mântuirea tuturor oamenilor, care te laudă pe tine, cu neîncetate glasuri.

Sedelna, glasul al 3-lea. **Podobie:** Dumnezeieştii credinţe...

Ajungând voi, ucenicii Domnului nostru, temelii ale dreptei cunoaşteri de Dumnezeu, stâlpi neclintiţi ai Bisericii, păziţi-o pe ea nevătămată, alungaţi smintelile celui viclean şi rugaţi totdeauna pe Hristos, Dumnezeul nostru, să ne dăruiască nouă mare milă.

****

După alegerea celor doisprezece apostoli, Domnul nostru Iisus Hristos a luat încă şaptezeci de apostoli mai mici, ca să-i trimită la propovăduire. Despre acest lucru

scrie Sfântul evanghelist Luca astfel: ***După aceştia a arătat Domnul şi alţi şaptezeci (şi doi), şi i-a trimis câte doi înaintea feţei Sale; pentru că pe cei doisprezece îi avea lângă Dânsul, ca pe nişte martori ai vieţii Sale, iar pe cei şaptezeci îi trimitea.***

Dar care erau numele celor şaptezeci nu este adeverit, de vreme ce, precum scrie Sfântul evanghelist Ioan: ***Mulţi din ucenicii Lui s-au dus şi după aceea nu mai umblau cu Dânsul. Şi a zis Iisus celor doisprezece: Oare şi voi voiţi să vă duceţi? Şi a fost aşa, căci aproape de patima cea de bunăvoie a Domnului, se împuţinaseră foarte mult ucenicii lui şi abia câţiva din cei şaptezeci rămăseseră lângă El, dar şi din cei doisprezece a căzut unul. Iar după Înviere, ceata Sfinţilor doisprezece apostoli s-a împlinit cu Matia; iar ceata celor şaptezeci nu îndată, ci încet s-a împlinit cu cei nou încredinţaţi prin buna vestire a celor care erau în ceata celor doisprezece şi prin propovăduirea Sfântului Pavel, cel chemat de sus, fiind în aceeaşi ceată cu Sfântul Petru.***

Deci se află despre cei şaptezeci de apostoli o istorie, sub numele Sfântului sfinţit Dorotei, episcopul Tirului, scrisă şi la începutul cărţii Faptele Apostolilor, care şi în Prolog este pomenită.

Dar acolo sunt scrişi unii care numai la început au fost apostoli, iar după aceea au căzut din credinţă şi din apostolie, precum Nicolae, nemernicul antiohian, fiind din cei şapte diaconi, care cu Simon vrăjitorul s-a abătut de la credinţă; la fel Figel, Hermogen şi Dimas, despre care scrie Sfântul Apostol Pavel către Timotei: ***"Ştii că s-au întors de la mine toţi cei din Asia, dintre care este Figel şi Hermogen" (II, 1, 15).*** Şi iarăşi: ***"Dimas m-a lăsat, iubind veacul de acum, pentru că s-a făcut mai pe urmă jertfitor idolesc în Tesalonic" (II, 4, 10).***

Pentru aceasta scrie şi Sfântul Ioan, cuvântătorul de Dumnezeu în epistola sa cea sobornicească dintâi: ***"De la noi a ieşit , dar n-a fost de la noi. De ar fi fost de la noi, ar fi fost cu adevărat cu noi" (I, 2, 19).***

Şi nu se cuvine pe unii ca aceia să-i cinstim în numărul sfinţilor celor şaptezeci ai soborului, ce acum se prăznuieşte. Căci ce împărtăşire este luminii cu întunericul? ***Însă mulţi sunt în acea istorie trecuţi sub tăcere, pe care Sfânta Biserică în sinaxarul lunilor îi numeşte sfinţi, din cei şaptezeci de apostoli, cum sunt Timotei, Tit, Epafras, Arhip, Ahila, Olimp, Codrat, Ahaic.*** Sunt încă şi altele multe cu îndoire, în acea istorie sub numele Sfântului Dorotei, scrise de cineva. ***Deci s-a adunat acestea aici cu multă cercetare, din dumnezeiasca Scriptură, din învăţăturile Sfinţilor Părinţi şi de la vechi istorici şi povestitori bisericeşti***

vrednici de crezare, făcând o enumerare ca aceasta, după numele şi rânduiala sfinţilor apostoli şaptezeci, care în această zi se prăznuiesc.

Cel dintâi din cei şaptezeci de apostoli era ***Sfântul Iacob, fratele Domnului***, pe care Sfântul Apostol Pavel, în epistola sa către Galateni, îl pomeneşte, zicând: ***M-am suit în Ierusalim ca să văd pe Petru, iar pe altul din apostoli n-am văzut, decât numai pe Iacob, fratele Domnului (I, 18-19).*** Acesta a fost întâiul episcop al Ierusalimului, pus de însuşi Domnul, pe care propovăduindu-L, evreii l-au dat jos de pe aripa bisericii şi cu pietre l-au rănit; apoi lovindu-l cu un lemn în cap, s-a sfârşit.

Sfântul Marcu, evanghelistul care a scris Sfânta Evanghelie, îndemnându-l Sfântul Apostol Petru, care pomeneşte în cea dintâi sobornicească epistolă, zicând: ***Închină-se vouă Biserica cea adunată în Babilon şi Marcu, fiul meu (I, 5, 13).*** Acesta a fost aşezat episcop în Alexandria de acelaşi Sfânt Petru, unde închinătorii de idoli l-au legat cu o funie, apoi, târându-l şi bătându-l cu pietre, Domnul i S-a arătat şi, chemându-l la slava cea cerească, şi-a dat duhul său.

Sfântul Luca, evanghelistul care a scris Sfânta Evanghelie, povestind faptele Sfântului Apostol Pavel, care îl şi pomeneşte în epistola către Coloseni, zicând: ***Închină-se vouă Luca, doctorul cel iubit (IV, 14).*** Acelaşi a scris şi Faptele Apostolilor; după multe osteneli, şi-a sfârşit apostolia sa muceniceşte, în Teba Beoţiei.

Sfântul Cleopa, fratele mai mic al Sfântului Iosif logodnicul Fecioarei, care, călătorind în Emaus cu Sfântul Luca (care pomeneşte de el în Evanghelia sa, iar al său nume îl trece sub tăcere), a văzut pe Domnul după Înviere; şi după o vreme, evreii l-au ucis în aceeaşi casă, unde a cunoscut pe Hristos înviat, prin frângerea pâinii.

Sfântul Simeon, rudenia Domnului, după Iacob, a fost al doilea episcop în Ierusalim şi a fost şi el răstignit pentru Hristos.

Sfântul Barnaba, cel numit astfel de apostoli, iar mai înainte se numea Iosie, care se pomeneşte în Faptele Apostolilor, de către Sfântul Pavel, în epistola către Galateni, zicând: ***M-am suit în Ierusalim cu Barnaba (II, 1).*** Acesta cu Sfântul Pavel a slujit Cuvântului şi mai întâi a propovăduit pe Hristos în Roma; apoi a fost episcop în Mediolan, cum şi în patria sa, insula Ciprului; şi a fost ucis de evrei şi de elini cu pietre, apoi l-au îngropat cu Evanghelia Sfântului Matei, cea scrisă de dânsul.

Sfântul Iosie sau Iosif, numit Varsava şi Iust, cel numărat împreună cu Matia, după Iuda cel căzut, care se pomeneşte în Faptele Apostolilor (I, 23); iar de Sfântul Pavel în epistola sa către Coloseni se numeşte şi Isus, care se mai zice Iust; şi se povesteşte de către dascăli că acest Iosie este fiul lui Iosif logodnicul, ca şi Iacob, Simeon şi Iuda (nu Iscarioteanul); a fost episcop în Eleuteropolis, unde s-a sfârşit muceniceşte.

Sfântul Tadeu, care a fost mai înainte ucenic al Sfântului Ioan Botezătorul, apoi al lui Hristos, altul decât Sfântul Apostol Iuda Tadeul, care se numeşte şi Levi, unul din cei doisprezece, care a botezat pe Avgar, împăratul Edesei, şi l-a curăţat de lepră; care după multe osteneli întru bunăvestirea lui Hristos, a adormit întru Domnul, în Berit, cetatea Feniciei.

Sfântul Anania, care a botezat pe Pavel apostolul, a fost episcop în Damasc; iar în Eleuteropolis şi-a sfârşit alergarea şi fiind ucis cu pietre, s-a dus către Domnul nostru Iisus Hristos, pe care L-a văzut stând în cerurile cele deschise.

Sfântul Filip, unul din cei şapte diaconi, care a botezat pe Simon vrăjitorul în Samaria şi pe famenul Candachiei; el a fost episcop în Tralia Asiei, şi luminând pe mulţi în credinţă, a trecut în adânci bătrâneţi la viaţa cea neîmbătrânită.

Sfântul Prohor, unul din cei şapte diaconi, împreună călător cu Sfântul Ioan, cuvântătorul de Dumnezeu şi părtaşul ostenelilor sale. Întâi a fost episcop în Nicomidia, cetatea Bitiniei; apoi, propovăduind pe Hristos în Antiohia, muceniceşte s-a săvârşit.

Sfântul Nicanor, unul din cei şapte diaconi, în aceeaşi zi în care a fost ucis întâiul Mucenic Ştefan, după cum se scrie în Faptele Apostolilor - fiind prigoană mare asupra Ierusalimului - a fost ucis împreună cu două mii, din cei ce credeau în Hristos.

Sfântul Timon, unul din cei şapte diaconi, a fost episcop în cetatea Bostrica din Arabia şi, propovăduind numele lui Hristos, a pătimit multe de la iudei şi de la elini. Fiind aruncat într-un cuptor aprins, a ieşit viu, nevătămat; apoi s-a dus către Domnul.

Sfântul Parmena, unul din cei şapte diaconi, săvârşind slujba cea încredinţată lui de apostoli, întru propovăduirea cea plină de credinţă, şi-a dat sfârşitul muceniceşte, înaintea feţei apostolilor.

Sfântul Timotei, ostenindu-se întru bună vestire cu Sfântul Pavel, care i-a trimis două epistole, a fost episcop în Efes, iar la praznicul elinesc, ce se numea Katagoghion, s-a sfârşit muceniceşte.

Sfântul Tit, asemenea s-a ostenit în bună vestire cu Sfântul Pavel, care i-a scris o epistolă; el a fost episcop al Gortinei, în Creta.

Sfântul Filimon, către care Sfântul Pavel s-a ostenit a-i trimite scrisoare, a fost episcop de Gaza.

Sfântul Onisim, despre care Sfântul Pavel scrie către Filimon, chinuindu-se de către Terţul, eparhul Romei, s-a sfârşit în Puteoli.

Sfântul Epafras, pe care Sfântul Pavel îl pomeneşte în Epistola trimisă către Filimon, zicând: Se închină ţie Epafras, cel robit împreună cu mine, pentru Iisus Hristos (I, 23). A fost episcop în Colose, în Biserica Laodiceii şi în Ierapole; apoi cu Sfântul Pavel au fost la Roma în legături, de unde Pavel, scriind către Coloseni, zice: ***Închină-se vouă Epafras, cel de la voi, robul lui Iisus Hristos, care totdeauna se nevoieşte în rugăciuni, ca să fiţi desăvârşiţi întru toată voia lui Dumnezeu. Că mărturisesc pentru dânsul că are multă râvnă şi durere pentru voi şi pentru cei ce sunt în Laodiceea şi în Ierapole (IV, 12-13).***

Sfântul Arhip, cel pomenit în aceeaşi Epistolă către Filimon, a fost, după Sfântul Eprafas (cel ţinut la Roma în legături), episcop în Colose, către care scrie Sfântul Pavel, zicând: Să spuneţi lui Arhip: Păzeşte-ţi slujba pe care ai luat-o de la Dumnezeu ca s-o săvârşeşti (IV, 17).

Sfântul Sila, care cu Sfântul Apostol Pavel a propovăduit cuvântul lui Dumnezeu şi împreună cu dânsul a suferit multe chinuri, bătăi şi temniţe, despre care se scrie în Faptele Apostolilor: ***Iar Pavel alegând pe Sila, a întărit Bisericile. A fost episcop în Corint, ostenindu-se foarte mult în propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu; şi făcând semne şi minuni, s-a dus către Domnul.***

Sfântul Silvan, pe care Sfântul Petru, în scrisoarea sa cea sobornicească, îl pomeneşte astfel: ***Prin Silvan, credinciosul frate, precum mi se pare, puţin am scris vouă (I, 5, 12).*** Asemenea şi Sfântul Pavel, în a doua Epistolă către Corinteni, zice: ***Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos, Care la voi prin noi S-a propovăduit de mine şi de Silvan.*** Acesta cu Sfântul Pavel a propovăduit cuvântul lui Dumnezeu şi a fost episcop în Tesalonic; apoi multe primejdii suferind pentru nevoinţa credinţei, s-a suit la încununătorul de nevoinţă, Hristos.

Sfântul Crescent, pe care-l pomeneşte Sfântul Pavel în a doua epistolă a sa, către Timotei, zicând: ***Crescent în Galatia, s-a trimis de mine la propovăduire (II, 4, 10).*** Acesta a fost episcop în Galatia, apoi a propovăduit în Galia pe Hristos, iar în Viena, cetatea Galiei, a numit episcop pe ucenicul său Zaharia; apoi iarăşi s-a întors în Galatia, unde a murit muceniceşte, în timpul împăratului Traian (98-117).

Sfântul Crisp, pe care Faptele Apostolilor îl pomenesc astfel: ***Iar Crisp, începătorul soborului, a crezut în Domnul cu toată casa sa.*** Despre care şi Sfântul Pavel în Epistola către Corinteni, zice că ***"pe Crisp l-a botezat" (I, 1, 14).*** Şi a fost episcop în insula Eghina, care se află lângă Pelopones, între Marea Egeei şi a Ioniei.

Sfântul Epenet, pe care Sfântul Pavel în Epistola sa către Romani îl pomeneşte, zicând: ***Închinaţi-vă iubitului meu Epenet, care este începătorul Asiei, întru Hristos (16, 15).*** A fost episcop în Cartagina.

Sfântul Andronic, pe care în aceeaşi epistolă Sfântul Apostol Pavel îl pomeneşte, zicând: ***Închinaţi-vă lui Andronic (16, 7).*** Apoi, numindu-l rudenie, împreună cu dânsul robit şi vestit între apostolii cei mai înainte de el care au crezut în Hristos. A fost episcop în Panonia.

Sfântul Stahie, pe care Sfântul Pavel în aceeaşi epistolă îl pomeneşte: ***Închinaţi-vă, zice, şi iubitului meu Stahie (16, 9).*** El a fost pus episcop de către Sfântul Apostol Andrei, cel întâi chemat, în Arghiropolis, din Bizanţ.

Sfântul Amplie, pe care Sfântul Pavel în aceeaşi epistolă îl pomeneşte, zicând: ***Închinaţi-vă lui Amplie, iubitul meu în Dumnezeu (16, 8).*** A fost episcop, propovăduind pe Hristos în Diospol şi în cetatea Odessos şi acolo, fiind ucis de elini, s-a sfârşit.

Sfântul Urban, pe care în aceeaşi epistolă Sfântul Pavel îl pomeneşte, zicând: ***Închinaţi-vă lui Urban, iubitorul nostru în Hristos (16, 9).*** A fost episcop în Macedonia şi s-a sfârşit muceniceşte.

Sfântul Narcis, pe care în aceeaşi epistolă îl pomeneşte Sfântul Pavel, zicând: ***Închinaţi-vă celor ce sunt din casa lui Narcis în Domnul (16, 11).*** A fost episcop în Atena.

Sfântul Apelie, pe care în aceeaşi epistolă îl pomeneşte Sfântul Pavel, zicând: ***Închinaţi-vă lui Apelie, cel încercat în Hristos (16, 10).*** A fost episcop în Heracleea.

Sfântul Aristobul, pe care Sfântul Pavel în aceeaşi epistolă îl pomeneşte, zicând: ***Închinaţi-vă celor ce sunt de la Aristobul (16, 10).*** A fost episcop în Bretania şi acolo, după multe osteneli şi pătimiri, s-a sfârşit.

Sfântul Irodion, pe care în aceeaşi epistolă Sfântul Pavel îl pomeneşte, zicând: ***Închinaţi-vă lui Irodion, rudeniei mele (16, 11).*** A fost episcop în Patras.

Sfântul Agab a luat darul proorociei. Pe sfântul acesta îl pomenesc Faptele Apostolilor, zicând că într-o vreme s-a pogorât un prooroc din Iudeea, anume Agab, care, luând brâul lui Pavel şi legându-şi mâinile sale şi picioarele, a zis: ***Aşa grăieşte Duhul Sfânt: pe bărbatul care are brâul acesta, aşa îl vor lega iudeii în Ierusalim şi-l vor da în mâinile limbilor.***

Sfântul Ruf, pe care în Epistola către Romani îl pomeneşte Sfântul Pavel, zicând: ***Închinaţi-vă lui Ruf, cel ales în Domnul (16, 13).*** A fost episcop în Teba din Elada.

Sfântul Asincrit, care se pomeneşte în aceeaşi epistolă (16, 14), a fost episcop în Ircania, din Asia.

Sfântul Flegon, cel pomenit în aceeaşi epistolă (16, 14), a fost episcop în Maraton, în cetatea Traciei.

Sfântul Hermes, care se pomeneşte în aceeaşi epistolă (16, 14), a fost episcop în Filipopoli.

Sfântul Patrova, cel pomenit în aceeaşi epistolă (16, 14), a fost episcop în Neapole şi în Puteoli (Italia).

Sfântul Hermas, care în aceeaşi epistolă se pomeneşte (16, 14), a fost episcop în Dalmaţia. Pentru aceşti cinci sfinţi, care s-au pomenit aici mai sus, scrie Sfântul Pavel, zicând: ***Închinaţi-vă lui Asincrit, Flegon, Hermes, Patrova şi Hermas (16, 14).***

Sfântul Lanos, pe care îl pomeneşte Sfântul Pavel în Epistola a doua către Timotei (II, 4, 21), a fost episcop în Roma.

Sfântul Gaius, pe care, în Epistola către Romani (16, 23), îl pomeneşte Sfântul Pavel, zicând: ***Se închină vouă Gaius, ospătătorul meu şi a toată Biserica.*** A fost episcop în Efes, după Sfântul Timotei.

Sfântul Filolog, pe care îl pomeneşte în aceeaşi epistolă (16, 15) Sfântul Pavel, zicând: ***Închinaţi-vă lui Filolog.*** A fost pus de Sfântul Apostol Andrei, episcop în Sinope.

Sfântul Lucius, pe care Sfântul Pavel în aceeaşi epistolă (16, 21) îl pomeneşte, a fost episcop în Laodiceea Siriei.

Sfântul Iason, care se pomeneşte în aceeaşi epistolă (16, 21), a fost episcop în Tars.

Sfântul Sosipatru, cel pomenit în aceeaşi epistolă, a fost episcop în Iconiu. Despre aceşti trei sfinţi aici pomeniţi, scrie Sfântul Pavel, după ce spune despre Sfântul Timotei, zicând: ***Se închină vouă Lucius, Iason şi Sosipatru, rudeniile mele (16, 21).***

Sfântul Olimpan, pe care Sfântul Pavel îl pomeneşte în aceeaşi epistolă (16, 15), urmând Sfântului Apostol Petru, până la pătimirea lui de moarte, a fost tăiat în Roma, împreună cu Sfântul Apostol Irodion, de către Nero (54-68); precum scrie Metafrast la ziua Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel.

Sfântul Tertius, care a scris către Romani epistola spusă de Sfântul Pavel, în care singur pe sine se pomeneşte aşa: ***Mă închin vouă şi eu Tertius, cel ce am scris epistola aceasta, întru Domnul.*** A fost episcop în Iconiu, al doilea după Sfântul Sosipatru, unde a câştigat şi muceniceasca cunună.

Sfântul Erast, pe care Sfântul Pavel îl pomeneşte în aceeaşi epistolă (16, 23), a fost iconom al Bisericii Ierusalimului, iar după aceea episcop al Paneadei.

Sfântul Cvartus, care în aceeaşi epistolă (16, 23) se pomeneşte, a fost episcop în Beirut. Despre aceşti doi sfinţi, Sfântul Pavel scrie: ***Se închină vouă Erast, dregătorul cetăţii, şi Cvartus, fratele (16, 23).***

Sfântul Evod a fost episcop în Antiohia, după un alt sfânt apostol; pe el îl pomeneşte Sfântul Ignatie, purtătorul de Dumnezeu, în epistola sa către Antiohieni, zicând: "Aduceţi-vă aminte de fericitul Evod, părintele nostru, care întâi a fost păstor pus vouă de sfinţii apostoli". El s-a sfârşit muceniceşte.

Sfântul Onisifor, pe care îl pomeneşte Sfântul Pavel în Epistola a doua către Timotei (I, 16), zicând: ***Să dea Domnul milă casei lui Onisifor, că de multe ori m-a odihnit şi de lanţurile mele nu s-a ruşinat.*** A fost episcop în Colofon şi în Cirene.

Sfântul Clement, pe care îl pomeneşte Sfântul Pavel în Epistola către Filipeni (4, 3), zicând: ***S-a nevoit cu mine şi Clement.*** El a fost episcop în Roma, după episcopii Lin şi Clit; apoi surghiunit fiind în Chersones, s-a sfârşit muceniceşte, prin înecare în adâncul mării.

Sfântul Sostene, care după Sfântul Crisp a fost începător soborului iudaicesc, întorcându-se la credinţă de către Sfântul Pavel, şi despre care se scrie în Faptele Apostolilor: ***Şi prinzând toţi elinii pe Sostene, începătorul soborului, îl băteau înaintea divanului.*** Despre el pomeneşte Sfântul Pavel în Epistola I către Corinteni, începută aşa: ***Pavel, chematul apostol al lui Iisus Hristos, cu voia lui Dumnezeu, şi Sostene fratele (I, 1, 1).*** El a fost episcop în Colofon.

Sfântul Apolo, despre care pomenesc Faptele Apostolilor, astfel: Iar un iudeu anume Apolo, de neam din Alexandria, bărbat cuvântător, a venit în Efes, fiind puternic în Scripturi. Acesta era învăţat în calea Domnului şi, arzând cu Duhul, învăţa cu dinadinsul despre Domnul. Îl pomeneşte Sfântul Pavel în epistola I către Corinteni (I, 3, 6): ***Eu am sădit, Apolo a udat, iar Dumnezeu a crescut.*** El a fost episcop în Smirna, mai înainte de Sfântul Policarp.

Sfântul Tihic, cel pomenit în Faptele Apostolilor şi în epistolele Sfântului Pavel către Efeseni (6, 21) şi Coloseni (4, 7), zicând: ***Iar cele pentru mine, pe care le lucrez, toate le va spune vouă Tihic, iubitul meu frate, şi credinciosul slujitor în Domnul, pe care l-am trimis la voi ca să ştiţi cele pentru noi şi ca să se mângâie inimile voastre.*** În Epistola a doua către Timotei (4, 12) zice: ***Iar pe Tihic l-am trimis în Efes.*** El a fost episcop în Colofon, după Sfântul Sostene.

Sfântul Epafrodit, pe care-l pomeneşte Sfântul Pavel în Epistola către Filipeni (2, 25; 4, 18), zicând: ***Iar mai de folos am socotit că pe Epafrodit, fratele, ajutătorul şi împreună ostaşul meu, iar al vostru apostol şi slujitor trebuinţei mele, a-l trimite la voi.*** A fost episcop în Adriania.

Sfântul Carp, despre care Sfântul Pavel în a doua Epistolă către Timotei (4, 13), după Sfântul Tihic, pomeneşte zicând: ***Felonul pe care l-am lăsat în Troada, la Carp, venind aici, să-l aduci, precum şi cărţile.*** El a fost episcop în Veria Traciei.

Sfântul Codrat a fost episcop în Atena şi în Magnesia unde, cuvântul Domnului propovăduind, şi-a luat sfârşitul prin mucenicie de la atenieni, în vremea împăratului Adrian (117-138).

Sfântul Marcu, care se numeşte şi Ioan, pe care Faptele Apostolilor îl pomenesc de multe ori, că a fost călător împreună cu Pavel şi cu Barnaba, zicând: ***Iar Barnaba şi Saul s-au întors din Ierusalim la Antiohia, împlinindu-şi slujba şi a luat cu sine pe Ioan, care se chema Marcu.*** El a fost episcop în Biblos, din Fenicia, şi umbra lui gonea bolile.

Sfântul Zina, care se zice legiuitor, adică învăţătorul legii lui Moise, despre care Sfântul Pavel, în Epistola sa către Tit (III, 13), zice: ***Pe Zina, legiuitorul, degrabă să-l trimiţi la mine.*** El a fost episcop în Diospoli.

Sfântul Aristarh, despre care pomenesc Faptele Apostolilor, precum şi Epistola Sfântului Apostol Pavel către Coloseni şi către Filimon. El a fost episcop în Apameia Siriei.

Sfântul Pudenţiu, despre care pomeneşte Sfântul Pavel în Epistola a doua către Timotei (4, 21), zicând: ***Se închină ţie şi Pudenţiu.*** El a fost la romani bărbat drept-credincios, primind în casa sa pe Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel şi adunarea celorlalţi credincioşi, a cărui casă s-a schimbat după aceea în biserică, ce se numea păstorească şi în care se zice că Sfântul Petru slujea Liturghia.

Sfântul Trofim, despre care Faptele Apostolilor pomenesc, ca şi Sfântul Pavel în Epistola a doua către Timotei (4, 20), zicând: ***Iată pe Trofim l-am lăsat bolnav în Milet.*** El cu Pudenţiu şi cu Aristarh au urmat în toate călătoriile pe Sfântul Pavel şi la sfârşit, în vremea tăierii lui în Roma de către Nero, toţi aceşti trei au fost tăiaţi.

Sfântul Marcu, nepotul lui Barnaba, a fost episcop în Apolonia, despre care pomeneşte Sfântul Pavel în Epistola sa către Coloseni (4, 10), împreună cu Sfântul Aristarh, zicând: ***Închină-se vouă Aristarh, cel robit cu mine, şi Marcu, nepotul lui Barnaba.***

Sfântul Artemas, despre care pomeneşte Sfântul Pavel, scriind către Tit (3, 12), zicând: ***Când voi trimite pe Artemas la tine.*** El a fost episcop în Listra.

Sfântul Acvila, despre care pomenesc Faptele Apostolilor şi epistolele lui Pavel, a fost episcop în Heraclea, iar în Asia şi în Ahaia a propovăduit cuvântul lui Dumnezeu şi a fost ucis de necredincioşi.

Sfântul Fortunat, despre care Sfântul Pavel pomeneşte în Epistola I către Corinteni (16, 17), a câştigat sfârşit fericit în propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu.

Sfântul Ahaic, pe care îl pomeneşte Sfântul Pavel împreună cu Fortunat, în aceeaşi Epistolă către Corinteni (16, 17): M-am bucurat de venirea lui Fortunat şi a lui Ahaic, căci lipsirea voastră au împlinit-o aceştia şi au odihnit duhul meu şi al vostru.

Până aici se împlineşte desăvârşit ceata sfinţilor 70 de apostoli, la care, după alt izvor al Evangheliei, se adaugă încă şi aceşti doi:

Sfântul Dionisie Areopagitul, despre care pomenesc Faptele Apostolilor, a fost întâi episcop în Atena, apoi în Galia a propovăduit pe Hristos şi acolo i s-a tăiat capul. Iar faptul că şi acesta a fost din aceeaşi ceată apostolească, îl mărturiseşte Eusebiu, zicând astfel despre aceşti apostoli: Au adăugat la aceştia pe Areopagitul acela, anume Dionisie, care s-a întors la credinţă în Atena, prin propovăduirea lui Pavel, cum scrie Luca în Faptele Apostolilor.

Sfântul Simeon, care s-a numit Niger, despre care Sfântul Luca, în Faptele Apostolilor (13, 1), pomeneşte, zicând: ***Erau unii în Biserica din Antiohia, prooroci şi dascăli, Barnaba şi Simeon, care se numea Niger.*** Iar cum că şi acesta este din aceeaşi ceată apostolească, mărturiseşte Sfântul Epifanie, punându-l pe dânsul între apostoli, pentru că le pomeneşte numele acelora astfel: Marcu, Luca, Iust, Barnaba, Apelie, Ruf, Niger (adică Simeon Niger), şi pe ceilalţi şaptezeci şi doi. Astfel scriind Sfântul Epifanie pentru aceşti doi, ne încredinţează ca ceata acestor sfinţi apostoli cuprinde şaptezeci şi două de feţe şi că Sfântul Simeon Niger este unul din acelaşi număr apostolesc.

Cu ale tuturor acestora mult ajutătoare sfinte rugăciuni, să ne învrednicim şi noi cu adunarea cea sfântă ca să ne facem părtaşi chemării cereşti şi să cunoaştem pe Cel Preaînalt Apostol şi Arhiereu al mântuirii noastre, Iisus Hristos, lăudându-L pe El, ca şi pe Dumnezeu Tatăl şi pe Sfântul Duh, în vecii vecilor. Amin.

Însemnare

În ştiinţă să fie ca după aceştia toţi care s-au scris aici, pot încă şi mai mulţi să se afle într-aceeaşi vreme, împreună cu sfinţii apostoli; fiindcă mărturiseşte despre aceasta Eusebiu, episcopul Cezareei Palestinei, care în cartea sa cea dintâi, în cap. al 12-lea, scrie astfel: "Numele fiecăruia din cei doisprezece apostoli ai lui Hristos

din destul se încredinţează, din mărturiile Evangheliei, iar pentru cei şaptezeci de apostoli nici un catalog sigur nu se află undeva".

De vei voi ca să cercetezi cu înlesnire, vei afla mai mult de şaptezeci, din mărturiile Sfântului Pavel, care în cea dintâi Epistolă către Corinteni zice: ***Hristos S-a arătat după Învierea Sa lui Chifa, apoi celor unsprezece; iar după aceea S-a arătat la mai mult decât cinci sute de fraţi deodată, dintre care cei mai mulţi trăiesc până acum, iar unii au şi adormit.*** Deci, mulţi ostenindu-se în buna vestire a lui Hristos în aceeaşi vreme în Biserica cea dintâi şi, luminând multe ţări cu credinţă, asemenea cu apostolii sunt vrednici de numele apostolesc, iar unii aici îndeosebi trebuie să se pomenească.

Adică: ***Sfântul Lazăr***, fiind mort patru zile şi de Domnul înviindu-se, împreună cu sfinţii apostoli a primit Duhul Sfânt, Care în limbi de foc S-a coborât. Fiind mare prigoană asupra Bisericii Ierusalimului, după uciderea lui Ştefan, a fost izgonit din hotarele Iudeii şi slobozit pe mare într-o luntre fără vâsle, împreună cu Sfântul Maximin ucenicul Domnului şi cu Sfântul Chelidonie, care din naştere a fost orb şi de Domnul s-a luminat; însă plutind după dumnezeiasca ocârmuire în Marsilia, acolo Sfântul Lazăr a propovăduit apostoleşte pe Hristos. Apoi, fiind episcop în cetatea Kitiei din insula Ciprului, a murit. Şi sfântul lui trup, după mulţi ani, s-a descoperit într-o raclă de marmură cu aceste cuvinte scrise deasupra: "Lazăr cel mort de patru zile, prietenul lui Hristos".

Sfântul Maximin din Livia, cetate care se numea astfel în Galia, a fost întâi episcop şi împlinitor de propovăduiri apostoleşti. Acolo a petrecut şi Sfântul Chelidonie, ajutătorul episcopiei la propovăduirea apostolească, cu Sfântul Maximin, unde cu pace s-a odihnit; iar de unii istorici se numără în ceata sfinţilor şaptezeci de apostoli, ca unul dintr-înşii.

Sfântul Iosif, cel din Arimateea, care a fost învăţat de Iisus şi a cerut prea cinstitul Lui trup de la Pilat; la fel, izgonindu-se de zavistnicii evrei din hotarele lor, a propovăduit pe Hristos în Anglia, unde a şi murit; ca un apostol se cinsteşte de locuitorii acelei ţări.

Sfântul Nicodim, care a venit noaptea la învăţătura lui Hristos şi a dat sfat bun pentru neosîndirea Domnului, iar mai pe urmă împreună cu Iosif a îngropat cu cinste trupul lui Iisus şi l-a uns cu aromate; el la fel a pătimit prigonire apostolească de la evrei, pentru credinţa şi propovăduirea lui Hristos.

Sfântul Gamaliel, care a fost învăţător Sfântului Apostol Pavel şi a dat evreilor sfat bun despre propovăduirea sfinţilor apostoli, zicând: Dacă este de la Dumnezeu învăţătura aceasta, nu veţi putea s-o nimiciţi. După ce a arătat aceasta, a propovăduit apostoleşte pe Hristos, în Care a crezut, şi, pe cel izgonit pentru propovăduire, adică pe Sfântul Nicodim, îl ţinea la sine, pe care până la sfârşitul vieţii hrănindu-l, după moarte l-a îngropat aproape de Sfântul Ştefan, întâiul mucenic.

Sfântul famen al împărătesei Candachiei, cel botezat în cale de Sfântul Filip, pe împărateasa aceea a adus-o la Hristos; a fost întâi propovăduitor al lui Hristos în Etiopia, apostol al Etiopiei numindu-se, s-a sfârşit muceniceşte.

Sfântul Zaheu, cel ce a primit în casa sa pe Domnul, bucurându-se, iar de la Dânsul a auzit acestea: ***Astăzi mântuire casei acesteia s-a făcut.*** După Înălţarea Domnului a urmat pe Sfântul Petru, de care punându-se episcop în Cezareea Palestinei, a propovăduit pe Hristos.

Sfântul Cornelie sutaşul, cel botezat de Sfântul Petru şi de acelaşi pus episcop în Cezareea, după Sfântul Zaheu, şi casa lui a făcut-o biserică.

Sfântul Longhin sutaşul, care a crezut în vremea răstignirii Domnului şi cu adevărat a mărturisit că Iisus este Fiul lui Dumnezeu, apoi şi Învierea Lui a mărturisit-o; după aceasta, fiind propovăduitor şi apostol al lui Hristos în Capadochia, a pătimit muceniceşte.

Sfântul Ignatie, purtătorul de Dumnezeu, pe care Domnul, când era prunc, l-a luat în mâinile Sale. El a fost episcop în Antiohia, propovăduind pe Hristos, pentru Care a şi pătimit în Roma, dându-se spre mâncare leilor.

Sfântul Policarp, episcopul Smirnei, pe care fericitul Simeon Metafrast, în viaţa Sfântului Ignatie, purtătorul de Dumnezeu, îl numeşte apostol dumnezeiesc, scriind aşa: "A sosit în Smirna şi, acolo, Sfântul Ignatie a sărutat pe Sfântul Policarp, dumnezeiescul apostol, episcopul Smirnei, şi, împreună cu sine, ucenicul".

Sfântul Aristion, episcop al Bisericii Smirnei, ucenicul Domnului, din aceia care erau după cei doisprezece apostoli, pomenit în cărţile Sfântului Papia, episcopul Ierapolei, cel ce a vieţuit îndată după apostoli, despre care scriu istoricii bisericeşti: Nichifor în cartea a III-a, cap. 20, şi Eusebiu în cartea a III-a, cap. 33.

Sfântul Ierotei, cel ce a învăţat credinţa de la Sfântul Apostol Pavel şi a fost pus episcop în Atena, care la Adormirea Preacuratei Maicii lui Dumnezeu, s-a adus în ceata Sfinţilor Apostoli prin văzduh.

Sfântul Antipa, episcopul Pergamului, a pătimit mărturisind apostoleasca propovăduire în Hristos; despre care Însuşi Domnul Hristos a arătat în descoperirea Sfântului Ioan, cuvântătorul de Dumnezeu, zicând: Antipa, martorul Meu cel credincios, este ucis.

Sfântul Dimitrie, despre care a scris Sfântul Ioan, cuvântătorul de Dumnezeu în Epistola a treia (1, 12), zicând: ***Lui Dimitrie i s-a mărturisit de la toţi şi de la însuşi adevărul. Şi noi mărturisim şi ştii că mărturia noastră este adevărată.*** El a fost episcop în Filadelfia, în Asia.

Încă se mai pomeneşte în Faptele Apostolilor ***Mnason din Cipru***, vechi ucenic al Domnului, despre care scrie Sfântul Luca aşa: ***Au venit cu noi şi nişte ucenici din Cezareea, aducând cu ei pe un vechi ucenic din Cipru, Mnason, la care găzduim noi.*** Poate va socoti cineva că acest vechi ucenic al Domnului, Mnason, este acelaşi cu Iason.

Deci aceştia şi mai mulţi, afară din soborul celor şaptezeci de apostoli, au fost vechi ucenici ai Domnului, în aceeaşi vreme cu apostolii propovăduitori ai Lui, afară de mai mult de cinci sute de fraţi, care, deşi n-au fost pomeniţi, au văzut pe Domnul înviat; numele lor sunt scrise aici, pe pământ, în cărţi, dar în ceruri sunt scrise cu adevărat, precum scrie Sfântul Pavel către Filipeni, în cap. 4: ***Care întru bună vestire s-au nevoit cu mine, şi cu ceilalţi ajutători ai mei, ale căror nume sunt în cărţile vieţii.***

Iar în povestirea scrisă sub numele Sfântului Dorotei, pentru cei şaptezeci de apostoli, aceleaşi nume se repetă.

Încă, se mai ştie că în povestirea aceea scrisă sub numele lui Dorotei, multe, precum am scris, fiind nesigure, patru nume din cei şaptezeci de apostoli în zadar se pomenesc, anume Irodion, spunându-l a doua oară, ca şi cum ar fi acelaşi cu Sfântul Pavel Rodion, pe care Pavel nu l-a pomenit nicăieri, fără numai pe Irodion. Şi iarăşi pe Apolo, Tihic şi Aristarh, pe care singuri aceiaşi, iar nu îndoiţi îi pomeneşte Sfântul Pavel.

La aceeaşi povestire numele a patru se află de câte două ori, al lui Cleopa cu Simeon şi Crisp cu Crescent; căci se scrie că şi cum acelaşi Cleopa ar fi şi Simeon;

şi cei vrednici de credinţă, vechi istorici bisericeşti, Eusebiu, cel numit Pamfil, şi Nichifor al lui Calist Xantopol şi cel adus de dânşii ca mărturie mai veche, adică Hegesip, iar după dânşii şi Gheorghe Kedrin, scriu asemenea, cum că Cleopa era frate mai mic al Sfântului Iosif logodnicul, iar Simeon era ruda Domnului; deşi se pomeneşte în Prolog că Simeon acesta era acelaşi, adică fiul lui Iosif, ca şi Iacob, Iosie şi Iuda; însă cei mai vrednici de credinţă istorici bisericeşti grăiesc că Simeon acesta (rudenia Domnului, episcopul Ierusalimului, al doilea după Iacob), era fiul unic al lui Cleopa, fratele lui Iosif şi văr, iar nu frate bun lui Iacob, fiul lui Iosif; iar acel Simeon, fiul lui Iosif şi frate bun lui Iacob, era altul (nepomenit între apostoli), de care socotesc că n-a luat slujba apostoliei, precum Iacob şi Iosif, fraţii lui, între cei şaptezeci, iar Iuda (care se zice şi Tadeu), era între cei doisprezece.

Dar poate că mai înainte de a se împărţi apostolii în lume, s-au dus din viaţa aceasta, precum şi alţi ucenici ai Domnului, despre care Sfântul Pavel zice: Cei mai mulţi sunt până acum, iar unii au şi adormit; lucru care rămâne la bisericeasca socoteală şi este dovedit, că altul era Cleopa şi altul Simeon.

Iar ceea ce se scrie despre Crisp, pe care Sfântul Pavel îl pomeneşte în Epistola a doua către Timotei, că a fost episcop în Galileia, - apoi în epistola aceea se pomeneşte Crisp sau Crescent, episcopul Galatiei şi al Galileei; iar deosebit alt Crisp, mai mare al soborului, se pomeneşte în Faptele Apostolilor şi în epistola întâia către Corinteni a lui Pavel.

În aceeaşi povestire se scrie că Chifa, pe care Sfântul Pavel l-a mustrat în Antiohia, a fost episcop în Ivonia. Dar Sfântul Pavel în Antiohia, precum scrie către Galateni, nu altcuiva sau lui Chifa, cel din şaptezeci de apostoli, ci însuşi lui Petru, apostolul cel sfânt, i-a stat împotrivă pe faţă, căci sminteala era să vieţuiască ca neamurile.

În aceeaşi povestire se mai scrie că unul din cei şaptezeci ar fi fost un apostol Cezar; dar Sfântul Pavel, scriind din Roma către Filipeni (4, 22), pomeneşte de casa cezarului Nero, care atunci împărăţea în Roma (54-68), iar nu de vreun ucenic al Domnului anume Cezar, precum despre aceasta scriu sfinţii învăţători, Sfântul Ioan Gură de Aur şi Sfântul Teodoret. Cel dintâi zice: "I-am îndemnat şi i-am întărit, arătându-le că propovăduirea s-a atins şi de casa împărătească; pentru că dacă cei ce erau în casele împărăteşti toate le-au defăimat pentru Împăratul ceresc, mult mai ales li se cădea lor, filipenilor, s-o facă". Celălalt, Sfântul Teodoret, zicea: "Prea multă mângâiere le-a adus, când le-a spus că şi în palatele împărăteşti stăpâneşte dumnezeiasca Evanghelie şi pe casnicii necuratului împărat îi aduce la viaţă". Aşa tâlcuiesc aceşti sfinţi învăţători cuvintele apostolului, care pomenesc de

Cezar în Epistola către Filipeni, la sfârşitul acestora, zicând: ***Închină-se vouă toţi sfinţii şi mai ales cei din casa Cezarului. Darul Domnului nostru Iisus Hristos cu voi toţi. Amin (4, 22-23).***

(Vieţile Sfinţilor - Soborul Sfinţilor şaptezeci de apostoli)